

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ВІТАУТАСА ВЕЛИКОГО (ЛИТВА)

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ
ТА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ КРАЇНИ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

23 листопада 2019 року

**Запоріжжя
2019**

УДК 330.3(063)
В25

Голова організаційного комітету:

Гальцова О.Л. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри національної економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин Класичного приватного університету.

Члени організаційного комітету:

Покатаєва О.В. – доктор економічних наук, професор, перший проректор Класичного приватного університету, професор кафедри обліку і оподаткування.

Салига К.С. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, підприємництва та біржової діяльності Класичного приватного університету.

Пужай-Черета А.М. – кандидат економічних наук, заступник начальника Головного управління ДФС у Запорізькій області.

Миронова Л.Г. – доктор економічних наук, професор кафедри економіки Класичного приватного університету.

Метеленко Н.Г. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Запорізької державної інженерної академії.

Трохимець О.І. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри національної економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин Класичного приватного університету.

Шапошников К.С. – доктор економічних наук, професор, директор Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій.

Семенов А.Г. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки Класичного приватного університету.

Рита Бендаравичине – доктор економіки, професор, Університет ім. Вітаутаса Великого, Литва.

Дарібекова Айгуль - кандидат економічних наук, доцент, професор, завідувач кафедрою «Фінанси», Академія «Болашак», м Караганда, Республіка Казахстан.

Вдосконалення економіки та фінансової системи країни: сучасний стан та перспективи: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 23 листопада 2019 р.). – Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2019. – 132 с.

ISBN 978-966-916-974-7

У збірнику викладено матеріали доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Вдосконалення економіки та фінансової системи країни: сучасний стан та перспективи» (23 листопада 2019 року, м. Запоріжжя), у яких розглядаються проблеми економічної теорії та історії економічної думки, економіки та управління національним господарством, економіки та управління підприємством та інші питання.

УДК 330.3(063)

Ткачук Г. О. ЗАГРОЗИ ТА РИЗИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПІД ТИСКОМ ТРАНСФОРМАЦІЙ ВЛАСНОСТІ	66
Фастівець Г. В. ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	69
Швець Ю. О. СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	71
 НАПРЯМ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА	
Спатар О. В. ВПЛИВ МИКОЛАЇВСЬКОГО РЕГІОНУ НА РОЗВИТОК АМІАКОПРОВОДУ	76
 НАПРЯМ 6. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА	
Жовнір С. М. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	79
Федина В. В., Баннов І. В. АТЕСТАЦІЯ ЯК ПЕВНИЙ МЕТОД ОЦІНЮВАННЯ ПЕРСОНАЛУ	82
Хижняк К. М. НЕДЕРЖАВНЕ ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ВАЖЛИВЕ ДЖЕРЕЛО ПІДВИЩЕННЯ ДОХОДІВ ГРОМАДЯН ПЕНСІЙНОГО ВІКУ	85
 НАПРЯМ 7. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ	
Галайко А. М. ОЦІНКА ВПЛИВУ ПОДАТКОВОЇ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ НА ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ЙОГО СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	88
Esh S., Gerasimenko D. STRATEGIES OF THE DEVELOPMENT OF FINANCIAL SECTOR IN UKRAINE	91

повинні будуватися на визначенні основних параметрів якості освіти у вищому навчальному закладі і використовуватися ті ж основні критерії, які усе ширше використовуються сьогодні у світі: умови, створювані у вищому навчальному закладі для якісної освітньої і наукової діяльності, освітні результати.

Література:

1. Каленюк І.С. Університети в координатах глобального розвитку / І.С. Каленюк // Вища школа. – 2009. – № 9. – С. 5-11.
2. Бабін І.І. Забезпечення якості вищої освіти: європейський, національний та інституційний рівні / І.І. Бабін // Наука і освіта. -2011. – № 1. – С. 7-13.
3. Чемерис А.О. Якість освіти як загальна тенденція європейської інтеграції [Електронний ресурс] А.О. Чемерис. – Режим доступу: <http://studentam.net/ua/content/view/7711/15>

Ткачук Галина Олександрівна,

кандидат економічних наук,

доцент кафедри обліку та аудиту

Одеської національної академії харчових технологій

ЗАГРОЗИ ТА РИЗИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПІД ТИСКОМ ТРАНСФОРМАЦІЙ ВЛАСНОСТІ

Сучасну економічну дійсність складно представити вільною від зміни, перетворення систем різного масштабу, глибини, спрямованості, спричинених внутрішніми або зовнішніми факторами, що названі в наукових працях «трансформацією» [1].

В умовах кризової економіки найбільш поширеними є трансформації вимушеного характеру, оскільки такі економічні перетворення обумовлені зміною норм діючого законодавства, до яких можна віднести і трансформацію власності. Для дослідження цієї категорії в контексті трансформаційних перетворень необхідно окреслити такі поняття, «право власності» та «форма власності», адже в результаті трансформації можуть змінитись як форма, так і право власності.

Право власності в аспекті розкриття заданої тематики розуміємо як «врегульовані законом суспільні відносини щодо володіння, користування і розпорядження майном» [2]. Право власності на майно підприємства має форму долі, частки, паю тощо.

Форма власності – це «стійка система економічних відносин і господарських зв'язків, що зумовлює відповідний спосіб та механізм поєднання працівника і засобів виробництва» [3].

Для дослідження трансформацій власності на підприємстві виділяємо державну (загальнодержавну і комунальну) та приватну (індивідуальну із застосуванням найманої праці, партнерську, корпоративну (акціонерну)).

Трансформація власності представляє собою процес, який відбувається відповідно до норм діючого законодавства та передбачає зміну форми та права

власності на засоби та результати діяльності підприємства. Передумовами процесів трансформації стали національні стратегії роздержавлення прав власності на державне майно підприємств та акціонування власного капіталу, прийняті у 90-х роках попереднього століття. На сьогоднішньому етапі економічного розвитку причини, які зумовлюють проведення такого виду трансформації, пов'язані із змінами зовнішнього характеру (зміна законодавства в галузі права власності) та зумовлені внутрішніми потребами бізнесу (продаж або придбання підприємства або його частки, потреба у залученні коштів інвесторів).

До цієї групи трансформаційних перетворень ми відносимо приватизацію, корпоратизацію, акціонування та інші форми, за яких змінюється структура прав власників підприємства на предмети та засоби праці.

Термін «приватизація» відповідно до Закону України «Про приватизацію державного майна» стосується платного «відчуження майна, що перебуває у державній власності ... на користь фізичних та юридичних осіб, ... з метою підвищення соціально-економічної ефективності виробництва та залучення коштів для здійснення структурної перебудови національної економіки [4].

Акціонування визначено в Енциклопедії сучасної України як «зміна організаційно-правової форми підприємства шляхом приватизації майна державної та приватної форм власності, за якої здійснюється перетворення частини державної чи приватної власності в акціонерну» [5].

При цьому можуть змінитися співвідношення державної та приватної власності, індивідуальна власність може перетворитись на колективну або навпаки, може змінитися особа або група осіб, які володіють контрольним пакетом акцій товариства тощо. У будь-якому випадку з'являється новий власник активів підприємства (приватні особи замість державних органів, група акціонерів замість приватної особи, зовнішні інвестори у складі акціонерів тощо).

Зміна структури власності призводить до зміщення центру пріоритетних інтересів власників бізнесу в сторону захисту майнових та фінансових інтересів держави, приватних осіб, сукупності акціонерів або іноземного інвестора залежно від результатів трансформації.

Основні ризики перетворень в галузі прав власності пов'язані із високою ймовірністю зміни вектору економічного курсу розвитку підприємства, трансформації стратегії його бізнесу, перетворень в системі менеджменту і маркетингу. Суттєву роль у здійсненні трансформаційних процесів для підприємств приватної (акціонерної) форми власності при цьому відіграє людський фактор. Саме із суб'єктивністю рішень нових власників бізнесу пов'язана основна група ризиків перетворень прав власності. Збільшення частки держави у статутному капіталі підприємства, наприклад у разі приватизації шляхом корпоратизації, навпаки, може дати позитивний ефект через посилення державного контролю за формуванням та розподілом результатів діяльності та запобігання їх фальсифікації та зловживанням в операціях із матеріальними і фінансовими ресурсами.

Найбільшу увагу у дослідженні впливу трансформацій форми власності на економічну безпеку підприємства пропонуємо приділити загрозам майнового, інформаційного, кадрового, ринкового та фінансового характеру.

Майнові загрози пов'язані із ймовірністю втрати майна через недбале ставлення до забезпечення заходів щодо його збереження у період зміни власників підприємства.

Загрози інформаційного характеру пов'язані із зростанням ймовірності витоку конфіденційної інформації щодо структури управління, інноваційних технологій та інше. Виток інформації здійснюється через незадоволених результатами перерозподілу майнових прав власників (учасників), звільнених управлінців та інших працівників, спеціалістів інституційних структур, які приймали участь у процесі трансформації (оцінювачі, аудитори, консультанти, експерти тощо).

Кадрові загрози, в свою чергу, пов'язані не стільки із інформаційною небезпекою, скільки зумовлюються підвищенням рівня плинності кадрів, втратою цінних спеціалістів, так звану «розгерметизацією» кадрового потенціалу.

Причиною таких загроз в даному випадку є горезвісний «людський фактор»: незгода працювати із конкретними особами, підтримати конкретних власників. Або ж, навпаки, скорочення або звільнення фахівців за стратегією нововведень, бажання «нових власників» працювати надалі із оновленою командою. У будь-якому випадку атмосфера взаємовідносин в колективі розпалюється, спостерігається психологічне напруження, що негативно впливає на результати праці.

Ринкові загрози пов'язані із ймовірністю втратити інвестиційну привабливість (наприклад, у зв'язку із збільшенням частки держави у бізнесі підприємства) та стати більш вразливими для конкурентів. Навпаки, роздержавлення та акціонування сприятиме залученню додаткових інвестиційних коштів.

Вищезазначені обставини безперечно негативно впливають на фінансовий стан підприємства (в т. ч. за рахунок зниження платоспроможності, фінансової стійкості та кредитоспроможності) та спричиняють загрози фінансовій безпеці підприємства.

Таким чином, трансформація прав власності має для сучасного підприємства як негативні, так і позитивні наслідки. Особливістю трансформації даного виду є достатня тривалість самого процесу перетворення. Це дає підприємству час на те, щоб обрати стратегію змін, спланувати етапи трансформаційного процесу, провести тестування системи економічної безпеки підприємства, змоделювати ймовірність економічних загроз, підготувати інструментарій забезпечення економічної безпеки трансформаційних перетворень, розробити заходи протидії ймовірним загрозам економічній безпеці підприємства за наявності трансформаційних процесів.

Література:

1. Поченчук Г.М. Закономірності трансформаційних процесів національної економіки. Економічний аналіз : зб. наук. Праць. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. Том 16. № 1. С. 123-129.
2. Про власність. Закон України від 07.02.1991 № 697-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/697-12> (дата звернення: 30.10.2019 р.).
3. Базилевич В. Д., Попов В. М., Базилевич К. С., Гражевська Н. І. Економічна теорія: Політекономія (підручник) (українською) (вид. 6-е). Київ: Знання-Прес. 2007. С. 719.

4. Про приватизацію державного майна. Закон України від 04.03.1992 № 2163-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-12> (дата звернення: 30.10.2019 р.).

5. Енциклопедія сучасної України [Електронний ресурс]. URL : http://esu.com.ua/search_articles.php?id=43574 . дата звернення: 30.10.2019 р.).

Фастівець Ганна Віталіївна,
*студент факультету менеджменту і економіки
Харківського національного аграрного університету
імені В.В. Докучаєва*

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасне підприємство, яке функціонує в умовах високої конкурентоспроможності і середовища, що динамічно розвивається, дає можливість забезпечення необхідного рівня конкурентоспроможності підприємства тільки при належному управлінні товарною політикою. Вона займає особливе місце в маркетингу як система управління виробничо-збутовою діяльністю підприємства. Добре продумана товарна політика орієнтована на якісне задоволення споживчого попиту.

Місце і роль товарної політики обумовлені тим, що, в кінцевому рахунку, задоволення потреб залежить від споживчої цінності товару, яка формується в результаті управління товарною політикою.

У загальному сенсі під товарною політикою розуміють інструмент маркетингу, представлений як комплекс цілеспрямованих рішень і заходів щодо встановлення оптимальної номенклатури виробів, формування і управління асортиментом, підтримання якості та конкурентоспроможності товарів на відповідному рівні, створення упаковки і маркування товарів, розробка марочної політики компанії.

На наш погляд, ґрунтуючись на двох різних підходах українських і зарубіжних дослідників, товарну політику розумніше представляти як комплексну систему маркетингових впливів, що охоплює обидва напрямки: регулювання асортиментної політики, управління ціновою політикою, управління життєвим циклом товарів, підвищення конкурентоспроможності та якості продукції, просування товарів, стимулювання продажів з метою максимального забезпечення купівельного попиту за допомогою маркетингового впливу, формування марки та упаковки.

Оцінювання ефективної діяльності товарної політики це особливий функціональний процес, орієнтований на визначення думок, суджень, результатів і висновків про об'єкт оцінки та його властивості. Об'єктивність думок, суджень, результатів і висновків про об'єкт оцінки повинні ґрунтуватися на кількісних характеристиках, в деяких випадках слід застосувати якісні характеристики, якщо деякі параметри і показники не можуть бути застосовні в кількісному вимірюванні. У науковій літературі зустрічається кілька концепцій ефективності. Так, часто її визначають як досягнення стратегічно значимих цілей і досягнення максимального

Наукове видання

Міжнародна науково-практична конференція

**«ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ
ТА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ КРАЇНИ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

(м. Запоріжжя, 23 листопада 2019 р.)

Підписано до друку 29.11.2019. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 7,67. Тираж 100. Замовлення № 1219-254.
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавничий дім «Гельветика»
м. Херсон, вул. Паровозна 46-а
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.